

CRT -CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL
בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשוויץ – CRT

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לתובעות¹ Marilena Carmela Dagan and Lisianne Magda Kalinsko

A. Keinhändler and Magda Kleinhändler של בעניין החשבונותיהם

מס' תביעה: 005068/AY, 005081/AY

גובה המענק: **102,720.00** פרנקים שוויצרים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעותיהן של מרילנה כרמלה דגן, מבית קיין, (להלן "התובעת דגן") ושל ליזיאן מגדה קלינסקו, מבית קיין, (להלן "התובעת קלינסקו") (להלן ביחד "התובעות") לחשבונות שבבעלות מגדה קלינהנדלר. מענק זה הוא לגבי החשבונות שבבעלות א. קלינהנדלר ומגדה קלינהנדלר (להלן "בעלי החשבונות") בסניף ציריך של בנק [שם הבנק חסוי] (להלן "הבנק").

כל ההחלטות בנוגע למענקים מתפרסמות. במידה שהתובע יוותר על חיסיון לגבי תביעתו, כמו במקרה זה, שמו של הבנק בלבד נשמר חסוי.

מידע שהוגש על ידי התובעות

התובעות דגן וקלינסקו, שתי אחיות, הגישו טופסי תביעה בהם זיהו את בעלת החשבון, מגדה קלינהנדלר, מבית וויל, כבת דודה של אמן, אשר נולדה בסביבות 1913 באוסטריה-הונגריה, ואשר נשאה לאבריס קלינהנדלר. התובעות ציינו שמגדה קלינהנדלר ובעלה היו סוחרים אמידים ושבבעלותם היו נכסים בערד, רומניה, וכמו כן, בצרפת, אנגליה, איטליה ושוויץ. התובעות ציינו שמפעל טקסטיל בערד היה בבעלות משותפת של הסבא מצד אמן, יוסף אברהם, ושל מגדה ואבריס קלינהנדלר. התובעות ציינו שמגדה קלינהנדלר היתה נגנית כינור אשר נסעה בכל אירופה על מנת להשתתף בקונצרטים. התובעות ציינו שבנסיעות באירופה, מגדה קלינהנדלר היתה לוקחת אתה את תכשיטי המשפחה, מטבעות זהב ומטבע חוץ (כולל דולרים של ארה"ב) כדי להפקידם בחשבונות בנק שוויצרים ובכספות בשוויץ. לפי התובעות, אבריס ומגדה קלינהנדלר היו יהודים ונעלמו בשואה. התובעות ציינו שכל המשפחה היתה עשירה

1

התובעות מסרו את שמותיהן ואת שם כמה מקרוביהן רק בעברית בטופס התביעה. למען החלטה זו, ה CRT תעתק שמות אלה לאותיות בלטינית. למרות זאת, כדי למצוא התאמות בין השמות שהוגשו בטופס התביעה ובין השמות המופיעים במאגרי המידע של הבנקים, ה CRT השתמש במאגר המידע של יד ושם בישראל אשר מסר גרסאות שונות באותיות בלטינית עבור כל אחד מן השמות.

ובבעלותה נכסים רבים ברומניה. לפי התובעות, בבעלות יוסף אברהם מפעלים ובנקים בטרנסילבניה, רומניה, ושהוא היה גם המנהל של *Credetui Comercial Bank*, אחד מהבנקים שבבעלות משפחתו. על מנת לחזק את תביעותיהן, התובעות הגישו כמה מסמכים, בינם מאמרים שפורסמו בעיתונים שונים בנוגע לנכסי המשפחה אשר הופקדו בבנקים שוויצרים. התובעת דגן ציינה שנולדה ב 17 בינואר 1947 ברומניה. התובעת קלינסקו ציינה שנולדה ב 29 באוגוסט 1950 ברומניה.

התובעת קלינסקו הגישה לבית המשפט שאלון ראשוני ב 1999, וטופס תביעה *ATAG Ernst & Young* ב 1998, בהם תבעה את זכותה לחשבון בנק שוויצרי בבעלות אבריס ומגדה קלינהנדלר. התובעת דגן הגישה טופס תביעה *ATAG Ernst & Young* ב 1998, בו תבעה את זכותה לחשבון בנק שוויצרי בבעלות אבריס ומגדה קלינהנדלר.

מידע זמין ברשומות הבנק

רשומות הבנק כוללות כרטיס לקוח, חוזה פתיחת חשבון, כרטיס סגירת חשבון, כרטיסי חשבון ותדפיסים ממאגר המידע של הבנק. לפי רשומות אלה, בעלי החשבונות היו מר א. קלינהנדלר וגב' מגדה קלינהנדלר-וויל, אשר התגררו בערד, רומניה. לפי רשומות הבנק, א. קלינהנדלר היה מנהל במפעל טקסטיל. רשומות הבנק מראות שבבעלות משותפת לבעלי החשבונות היו ארבעה חשבונות פיקדון לפי דרישה. אחד מהחשבונות נפתח ב 23 באוקטובר 1931. בעלי החשבון לא יצרו קשר עם הבנק אחרי 1939, לכן הבנק קבע שהחשבון רדום. היתרה בחשבון זה ב 1939 היתה 300.50 פרנקים שוויצרים. חשבון זה נשאר פתוח ורדום לפחות עד 1963, כאשר נכלל ברשימת חשבונות רדומים שסניף ציריך של הבנק הכין בעקבות סקירה פנימית של הבנק. תאריך הסגירה של חשבון זה אינו ידוע, אבל המבקרים שחקרו את הבנק הזה כדי לזהות חשבונות בבעלות קורבנות רדיפות הנאצים, לפי ההוראות שקיבלו מהוועדה העצמאית של אישי ציבור (*Independent Committee of Eminent Persons*), להלן "ICEP" לא מצאו חשבון זה במערכת של החשבונות הפתוחים של הבנק, מה שנתן להם להניח שהחשבון נסגר.

חשבון אחר מחשבונות הפיקדון לפי דרישה, מס' 268038, הוחזק בפרנקים שוויצרים, נפתח ב 24 באוגוסט 1931 ונסגר על ידי הבנק ב 8 בדצמבר 1978. ערך חשבון זה בתאריך סגירתו אינו ידוע.

כמו כן, בבעלות בעלי החשבונות היה חשבון פיקדון לפי דרישה בדולרים ארה"ב וחשבון פיקדון לפי דרישה בפרנקים שוויצרים, שניהם מס' 33496, שנפתחו ב 25 בספטמבר 1931 או לפני זה. היתרה בחשבונות אינה ידועה. רשומות הבנק לא מראות אם או על ידי מי חשבונות אלה נסגרו. המבקרים שחקרו את הבנק הזה לפי ההוראות שקיבלו מ ICEP, לא מצאו חשבונות אלה במערכת של החשבונות הפתוחים של הבנק, מה שנתן להם להניח שהחשבונות נסגרו. אין הוכחות ברשומות הבנק על כך שבעלי החשבונות או יורשיהם סגרו אף אחד מהחשבונות וקיבלו את היתרה.

בחינת ה CRT

איחוד תביעות

בהתאם לסעיף 37(1) של סדרי הדין החלים על הליך יישוב התביעות, כפי שתוקנו, (להלן "סדרי הדין"), ניתן לאחד תביעות לגבי אותו חשבון או לגבי חשבונות קשורים בהליך אחד על פי שיקול הדעת של ה CRT. במקרה הנוכחי, לפי ה CRT יש מקום לאחד את שתי התביעות של התובעות בהליך אחד.

זיהוי בעלי החשבונות

התובעות זיהו את בעלי החשבונות באופן מספק. שמה של קרובת המשפחה של התובעות מתאים לשם שפורסם לגבי בעלת החשבון מגדה קלינהנדלר, מבית וויל. התובעות ציינו שמגדה קלינהנדלר נשאה לאבריס קלינהנדלר, מידע המתאים לשם שפורסם לגבי בעל החשבון א. קלינהנדלר. התובעות ציינו שבבעלות אבריס קלינהנדלר היה מפעל טקסטיל, מידע המתאים למידע שלא פורסם לגבי בעל החשבון א. קלינהנדלר, הכלול ברשומות הבנק. כמו כן, למרות ששמות בעלי החשבונות מופיעים בנפרד ברשימת חשבונות הבנק שפורסמה בעקבות חקירת ICEP ב 5 בפברואר 2001, התובעות ציינו שבעלי החשבונות היו קרובי משפחה, עובדה המתאימה למידע שלא פורסם לגבי בעלי החשבונות, הכלול ברשומות הבנק. על מנת לחזק את תביעותיהן, התובעות הגישו כמה מסמכים, בינם מאמרים שפורסמו בעיתונים שונים בנוגע לנכסי המשפחה אשר הופקדו בבנקים שוויצרים.

מעמד של בעלי החשבונות כקורבנות של רדיפות הנאצים

התובעות הוכיחו באופן מספק שבעלי החשבונות היו קורבנות של רדיפות הנאצים. התובעות ציינו שבעלי החשבונות היו יהודים ושנעלמו בשואה.

קשר משפחתי עם בעלי החשבונות

התובעות הוכיחו באופן מספק שבעלי החשבונות היו קרובי משפחתן. על מנת לחזק את תביעותיהן, התובעות הגישו מסמכים רבים הקשורים למשפחתן, בינם מאמרים שפורסמו בעיתונים שונים בנוגע לנכסי המשפחה אשר הופקדו בבנקים שוויצרים. אין כל מידע לפיו לבעלי החשבונות יורשים נוספים בחיים.

בעניין תשלום בעבר של היתרה

ה CRT מציין שבעלי החשבונות נעלמו בשואה וכל החשבונות שבבעלותם בבנק נסגרו אחרי מלחמת העולם השנייה. בנוגע לשני חשבונות הפיקדון לפי דרישה בפרנקים שוויצרים ובדולרים של ארה"ב, מס' 33496, מכוון שניתן ליישם את חזקות (ו), (ח), (ט) ו (י) שבסעיף 28 (ראה נספח א') של סדרי הדין, המסקנה שעליה מגיע ה CRT היא שאפשר לקבוע באופן מספק שבעלי החשבונות או יורשיהם לא קיבלו את תקבולי החשבונות. בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין, מפעיל ה CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם בעלי החשבונות או יורשיהם קיבלו את היתרה שבחשבונות.

בנוגע לחשבון שנשאר רדום לפחות עד 1963, מכוון שניתן ליישם את חזקות (ב), (ו), (ח), (ט) ו (י) שבסעיף 28 (ראה נספח א') של סדרי הדין, המסקנה שעליה מגיע ה CRT היא שאפשר לקבוע באופן מספק שבעלי החשבונות או יורשיהם לא קיבלו את תקבולי החשבון הזה. בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין, מפעיל ה CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם בעלי החשבונות או יורשיהם קיבלו את היתרה שבחשבונות.

בנוגע לחשבון מס' 268038, הוא נסגר על ידי הבנק בדצמבר 1978.

יסוד המענק

ה CRT קבע שיש מקום לפסוק מענק לטובת התובעות. ראשית, התביעות הנן קבילות בהתאם לאמות המידה המפורטות בסעיף 18 של סדרי הדין. שנית, התובעות הוכיחו באופן מספק שבעלת החשבונות

מגדה קלינהנדלר היתה בת זודה של אמן ושהיא נשאה לבעל החשבונות א. קלינהנדלר, וקשרים אלה מצדיקים את המענק. שלישית, ה CRT קבע באופן מספק שבעלי החשבונות או יורשיהם לא קיבלו בעבר את הכספים שבחשבונות הנדונים.

סכום המענק

במקרה הנוכחי, לבעלי החשבונות היו ארבעה חשבונות פיקדון לפי דרישה. בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון אינו ידוע, כמו במקרה זה, חישוב ערכו הנוכחי נעשה בעזרת הערך הממוצע של חשבון מאותו סוג בשנת 1945. לפי חקירת ICEP, ב 1945 הערך הממוצע של חשבון פיקדון לפי דרישה היה 2,140.00 פרנקים שוויצרים. לפי כך, הערך הכולל של שלושת חשבונות הפיקדון לפי דרישה אשר ערכם אינו ידוע, היה 6,420.00 פרנקים שוויצרים ב 1945. הערך הנוכחי של סכום זה נקבע על ידי הכפלתו במקדם 12, בהתאם לסעיף 31(1) של סדרי הדין, לכן הסכום הסופי של המענק בנוגע לשלושת החשבונות האלה הוא 77,040.00 פרנקים שוויצרים.

רשומות הבנק מראות שב 1939 הערך בחשבון בפרנקים שוויצרים היה 300.50 פרנקים שוויצרים. בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון אינו מגיע ל 2,140.00 פרנקים שוויצרים, ובהעדר הוכחה נגדית, הסכום בחשבון יקבע ל 2,140.00 פרנקים שוויצרים. הערך הנוכחי של סכום זה נקבע על ידי הכפלתו במקדם 12, בהתאם לסעיף 31(1) של סדרי הדין, לכן הסכום הסופי של המענק בנוגע לחשבונות זה הוא 25,680.00 פרנקים שוויצרים.

הסכום הסופי של המענק הוא 102,720.00 פרנקים שוויצרים.

חלוקת המענק

בהתאם לסעיף 23 של סדרי הדין, אם לא בת הזוג של בעל החשבון ואף לא צאצאי הוריו של בעל החשבון הגישו תביעה, יינתן המענק למי מצאצאי הורי הוריו של בעל החשבון, אשר הגישו תביעה, בחלקים שווים לפי פרנטלות (כללי קדימות ע"פ בתי אב). לפיכך, התובעת דגן והתובעת קלינסקו זכאיות לקבל כל אחת חצי מהסכום הכולל של המענק.

הקף המענק

על התובעות לדעת שבהתאם לסעיף 20 של סדרי הדין, ה CRT ימשיך ויחקור את תביעותיהן כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתן לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שוויצרים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה CRT פוסק מענק זה כדי לקבל את אישורו של בית המשפט ואת התשלום על ידי הממונים המיוחדים.

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

נספח א'

בהעדר ראייה לשלילה ובהתקיים אחת או יותר מהנסיבות הבאות, חזקת ה CRT כי בעל החשבון או יורשיו לא קבלו לידיהם את תקבולי החשבון הנתבע¹:

- א. החשבון נסגר וקיימת ברשומות החשבון ראייה לרדיפה, או שהחשבון נסגר (א) לאחר הטלת הדרישות לקבלת ויזה שווייצרית ב - 20 בינואר 1939 או (ב) לאחר מועד כיבוש ארץ מגוריו של בעל החשבון, ולפני שנת 1945 או השנה בה הוסרה הקפאת החשבונות מארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ב. החשבון נסגר לאחר שנת 1955 או עשר שנים לאחר ביטול הקפאת החשבונות בארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ג. יתרת החשבון הופחתה בשל עמלות וחיוכים לאורך התקופה שקדמה לסגירת החשבון, והיתרה הידועה האחרונה בחשבון הייתה נמוכה; או
- ד. החשבון הוצהר במפקד הנכסים היהודיים שנערך ע"י הנאצים או הוצהר בכל תיעוד אחר של המשטר הנאצי; או
- ה. הוגשה תביעה לקבלת תקבולי החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה והבנק לא הודה בתביעה; או
- ו. לבעל החשבון היו חשבונות נוספים שהם פתוחים אך רדומים, מושהים, סגורים ונוקפו לרווחי הבנק, סגורים בשל עמלות שנגבו, או סגורים לאחר ששולמו לרשויות הנאציות; או
- ז. בעל החשבון היחיד ששרד, היה ילד בזמן מלחמת העולם השנייה; או
- ח. לא היה ביכולתם של בעלי החשבון ו/או יורשיהם לקבל מידע אודות החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה מן הבנק בשווייץ בשל הנוהג בבנקים השווייצרים להימנע מלמסור מידע או למסור מידע שגוי בנוגע לחשבון בתגובה לבקשת מידע על-ידי בעלי חשבונות ויורשיהם, זאת בשל חשש מחבות כפולה²; או
- ט. בעלי החשבונות או יורשיהם התגוררו בארצות בהן שרר משטר קומוניסטי במזרח אירופה אחרי המלחמה; ו/או
- י. אין כל אזכור ברשומות הבנק כי בעלי החשבונות או יורשיהם קבלו לידיהם את תקבולי החשבון³.

1

ראה: Independent Commission of Experts Switzerland - Second World War, Switzerland, National Socialism and the Second World War: Final Report (2002) (להלן: "דו"ח ברגיייר"); וכן ראה Report on ; וכן ראה Dormant Accounts of Victims of Nazi Persecution in Swiss Banks (1999) (להלן: "דו"ח ICEP"). בנוסף התחשב ה CRT, בין היתר, בחוקים, דינים, החלטות ומנהגים שנעשה בהם שימוש ע"י המשטר הנאצי, ממשלת אוסטריה, חבל הסודטים, מדינות החסות בוהמיה ומורביה, דנציג החופשית, פולין, אזור פולין המסופח, הממשל הכללי של פולין, הולנד וצרפת, על מנת להחרים רכוש יהודי הנמצא מחוץ למדינה.

2

ראה דו"ח ברגיייר בעמ' 443-444, 446 ודו"ח ICEP בעמ' 81-83.

3

כמתואר בדו"ח ברגיייר ובדו"ח ICEP הבנקים השווייצריים השמידו או נמנעו מלשמור את תיעוד ההעברות הבנקאיות בגין חשבונות מתקופת השואה. ישנן ראיות כי השמדת מסמכים זו נמשכה אף לאחר שהחוק השווייצרי אסר על השמדת מסמכים מסוג זה בשנת 1996. דו"ח ברגיייר בעמ' 40 (טוען כי "בכל הנוגע ל Union Bank of Switzerland ... מסמכים הושמדו גם לאחר ההחלטה

הפדרלית [מיום 13 בדצמבר 1996]. השמדת מסמכים סיטונאית זו של מסמכי בנק רלוונטיים התרחשה בשעה שהבנקים השווייצריים היו מודעים לכך שתביעות הוגשו ויוגשו נגדם לגבי כספים שהופקדו אצלם ע"י קורבנות השואה, כספים אשר (א) הועברו שלא כדין לידי הנאצים, *ראה* Albers v. Credit Suisse, 188 Misc 229, 67 N.Y.S.2d 239 (N.Y. City Ct. 1946), דו"ח ברגיייר בעמ' 443, (ב) שולמו שלא כדין למשטרים הקומוניסטיים בפולין והונגריה, *ראה* דו"ח ברגיייר בעמ' 451-450, וככל הנראה גם לרומניה, *ראה* Peter Hug and Marc Perrenoud, Assets in Switzerland of Victims of Nazism and the Compensation Agreements with East bloc Countries (1997), (ג) הוחזקו ע"י הבנקים השווייצריים למטרות רווח, *ראה* דו"ח ברגיייר בעמ' 446.

"הדיון בנוגע לכספים שלא נדרשו נמשך לאורך התקופה שלאחר תום מלחמת העולם השנייה, שכן הניצולים ויורשיהם או ארגונים שונים שהוקמו למטרה זו ופעלו בשמם של הניצולים ויורשיהם, החלו להגיש תביעות להשבת הרכוש". *ראה לעיל* בעמ' 444. למרות זאת, המשיכו הבנקים השווייצריים בהשמדת מסמכים בהיקף נרחב ובהערמת קשיים בדרכם של התובעים. דו"ח ICEP, נספח 4 סעיף 5; 105 F. Supp.2d 139, In re Holocaust Victim Asset Litig., 155-56 (E.D.N.Y. 2000). ואכן "במאי 1954 תיאמו הבנקים ביניהם את תגובתם ליורשים [של בעלי החשבונות] על מנת ליצור מכניזם מתואם שמטרתו מניעת חקירה מכל סוג שהוא". דו"ח ברגיייר בעמ' 446. בדומה "הבנקים ואיגוד הבנקים פעלו על מנת למנוע חקיקה שתדרוש את פרסום השמות של 'חשבונות ללא דורשי' כפי שכוננו - חקיקה שאם הייתה מתממשת עשויה הייתה להסיר את הצורך בחקירת ה- ICEP והייתה פותרת את המחלוקת בת שלושים השנה". דו"ח ICEP בעמ' 15. אכן, כדי לסכל חקיקה זאת איגוד הבנקים השווייצרים עודד את הבנקים השווייצרים לדווח מספר נמוך של חשבונות בסקירה משנת 1956. "תוצאה מזערית של הסקירה" כך נכתב, "תתרום בוודאות לפתרון של העניין הזה [החקיקה המואצת] לטובתנו". ICEP בעמ' 90 (ציטוט של מכתב מאיגוד הבנקים השווייצרים לחברי המועצה ב 7 ליוני 1956). "לסיכום, ברור כי תביעותיהם של ניצולי השואה נדחו בשם הסודיות הבנקאית..." דו"ח ברגיייר בעמ' 455, או תוך הטעייה מכוונת בנוגע לקיומו של מידע, בשעה שהשמדת מסמכים מסיבית נמשכה לאורך יותר מחמישים שנה. לפיכך, ובהתאם לנסיבות שזכרו לעיל, ותוך שימוש בעקרונות הראיה במשפט האמריקאי שהיו חלים על תביעות ייצוגיות בנוגע לנכסים שהופקדו, לו היתה התביעה הייצוגית נטענת בבית-המשפט, מסיק ה- CRT חזקה שלילית כנגד הבנקים במקרים בהם ראיה דוקומנטרית הושמדה או שלא סופקה לאחראים על ניהול התביעות. *ראה* In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F.Supp.2d 139, 152 (E.D.N.Y. 2000); Reilly v. Natwest Markets Group, Inc., 181 F.3d 253, 266-68 (2d Cir. 1999); Kronisch v. United States, 150 F.3d 112, 126-28 (2d Cir. 1998).